

det er paatide at see, hvis det er muligt, at gjøre Noget ved denne Sag. Det blev allerede ifjor af en Rigsdagsmand, som nu ikke er tilstede her i Thinget, fremhævet, at der paa sine Steder i Jylland var Møller, som foraarsagede en saa stor Skade for de omliggende Beboere, at selv hele Møllens Værdi ikke kunde svare til den Skade, som den i et Aar anretter for de omliggende Beboere. Det er rigtignok just ikke Tilfældet i den Egn, hvor jeg boer, men jeg har imidlertid haft Leilighed til at overbevise mig derom, saaledes at jeg virkelig veed, at det finder Sted paa flere Steder, og naar det er Tilfældet, og det kan godtgjøres, hvorom jeg ikke tvivler, saa forekommer det mig at være paa høie Tid, at Lovgivningsmagten træder imellem og ordner dette Forhold saaledes, at det bedre kan svare til Nutidens Fordringer; thi der er vistnok Ingen, der vil kunne nægte, at Agerbrugets Fremadskriden taler for, at der maa gjøres Noget i den Anledning. Hvad jeg troer der vilde være det Helbigste paa disse Steder, hvorpå der her er Tale, nemlig hvor Møllerne gjøre en saa stor Skade, det forekommer mig at være en fuldkommen Expropriering; om det kan lade sig gjøre, skal jeg henstille til en nøiere Bedømmelse, men i ethvert Tilfælde troer jeg dog ikke, at den i Udkastet indeholdte Bestemmelse kan være fyldestgjørende, og navnlig troer jeg ikke, at det for de Egne, hvortil jeg har meest Afhængighed, vil være til synderlig Nytte for de Jordbrugere, over hvis Eiendomme Bandløbet gaaer, dersom vi sætte en saadan Bestemmelse ind i Loven. Jeg har derfor tænkt mig, at der meget godt kunde indføres en Bestemmelse, som idetmindste for det Første kunde fyldestgjøre Fordringerne noget, og det var nemlig — om jeg saa maa sige — en delvis Expropriering, om man f. Ex. til visse Tider af Aaret, nemlig For- og Efteraar, som bekendt de Tider, hvor det meest kan gavne Jordbrugeren at benytte Band til Overtilling over sine Jorder, tillod ham at afbenytte Bandet, hvorimod han, dersom Møllerne kunde godtgjøre, at de derved lede noget Tab, da skulde give dem Erstatning derfor. Jeg har ikke til Hensigt at bestære Møllernes Ret; thi vi bør ligesaa godt værne

om Møllernes Eiendomsret som om enhver Andens; men Forholdet stiller sig saaledes for mig, at Nutidens Fordringer til Agerbruget maae gjøre Indgreb i Møllernes Eiendomsret, imod at de faae fuldstændig Erstatning derfor; thi den Rettighed, som de have, træder saa skridende op mod Jordbrugers Interresse, at det ikke kan bestaae med Forholdene, som de nu udvikle sig. Det skulde derfor være mig kjær, hvis det var muligt at sætte en Bestemmelse ind i Loven, som kunde ordne dette Forhold bedre; thi de Bestemmelser, der desangaaende findes i Udkastet, ere for mig paa ingen Maade fyldestgjørende, og de forekomme mig næsten at være til slet ingen Nytte; thi jeg kan ikke see, at de forbedre Forholdet, men troer, at de snarere forværre det. Til disse Bemærkninger skal jeg for det Første indskrænke mig og afvente de flere Oplysninger, der maatte fremkomme i denne Sag, om ikke før, saa naar der bliver nedsat et Udvalg og senere ved anden Behandling.

S. Jørgensen. Det foreliggende Lovudkast behandler eller skulde i det Mindste behandle tvende efter min Formening lige berettede Gjenstande, nemlig Bands Afledning og Bands Afbenyttelse. Hvad angaaer den første Gjenstand, Bandedningen, da har jeg ikke ret Meget at sige derom, da denne Sag allerede er bleven udføreligt drøftet; jeg skal kun ganske kort bemærke, at det forekommer mig, at efter Udkastets §§ 6 og 19 bliver den Enkeltes Ret ligeoverfor det Almindelige ikke varetaget saaledes, som den skulde, og at de Forretninger, som skulde afholdes for at ordne Forholdene, i det Hele ville blive temmelig bekostelige; jeg nærer derfor det Haab, at, naar Sagen underkastes en yderligere Drøftelse, vil det lykkes at udfinde mindre bekostelige Apparater dertil. Det forekommer mig desuden, at der er formegen, om jeg saa maa sige, Licitationstvang, idet, som allerede er blevet omtalt, en enkelt Mand kan fordre hele Arbejdet udført efter Licitation; at gaae frem paa den Maade, troer jeg er at nedlægge for megen Myndighed i en Enkelts Haand. Det er altsaa min Mening med Hensyn til Bandedningen, at Forretningerne